

SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE IN PRESOJA VPLIVOV NA OKOLJE

Mojca Klemenčič Lipovec
Marbo Okolje d.o.o.

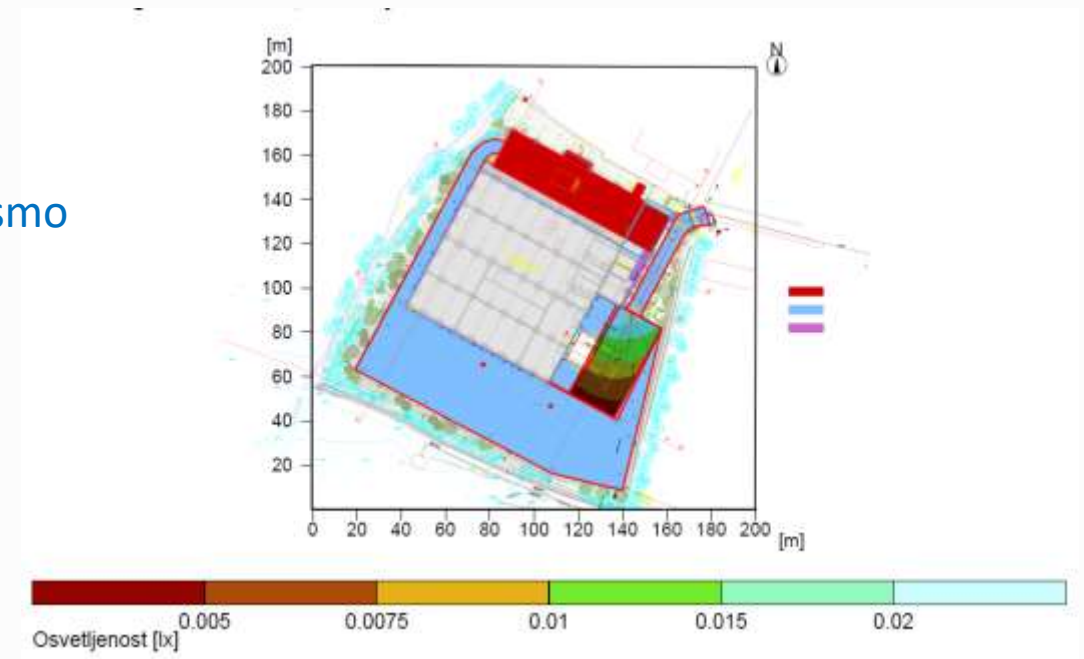
VSEBINA

- Upoštevanje zakonodaje v postopku umeščanja v prostor in graditve objektov
- Nameščanje zunanje razsvetljave brez omejitev – res tako preprosto?
- Predlogi za spremembo zakonodaje

Upoštevanje zakonodaje v postopkih umeščanja v prostor in graditve objektov

- V Sloveniji je le **0,5 %** posegov takšnih, da je zanje potrebna presoja vplivov na okolje.
 - Za te posege se je treba v Poročilu o vplivih na okolje opredeliti ali zunanja razsvetljava izpolnjuje mejne vrednosti.
 - Pred leti je ARSO zahteval tudi modelne izračune v posameznih primerih, v zadnjem času takih zahtev nismo več prejeli!
- Za ostalih **99,5 %** posegov, za katere presoja vplivov na okolje ni potrebna, pa je potrebna strokovna ocena, ki je sestavni del PZI, če je celotna električna moč svetilk za zunanje osvetljevanje večja od 10 kW.
 - **Ali ni prag za strokovno oceno previsok?**
 - V 17 letih še nismo naleteli na primer, kjer bi bil presežen prag za izdelavo strokovne ocene.

Strokovna ocena vplivov vira svetlobe

20. člen uredbe predvideva izdelavo strokovne ocene:

- (4) Strokovno oceno vplivov vira svetlobe iz prejšnjega odstavka je treba izdelati na obrazcu, ki ga objavi ministrstvo na svojih spletnih straneh.
- (5) Izdelovalec strokovne ocene vplivov vira svetlobe mora strokovno oceno, ki jo je predal investitorju zaradi pridobitve gradbenega dovoljenja, poslati ministrstvu v elektronski obliki.

Kako se zahteve izvajajo v praksi?

- Obrazca strokovne ocene še nismo zasledili.....
- Ali se sploh pošiljajo kakršne koli strokovne ocene na MOPE?

Kakšno je sporočilo javnosti glede teže in pomembnosti uredbe, če se od časa uveljavitve uredbe niso izdelali obrazci?

Upoštevanje zakonodaje v postopkih umeščanja v prostor in graditve objektov

- Upoštevanje zakonodaje za svetlobno onesnaževanje je prepuščeno projektantom električnih inštalacij in vodjem projektiranja oz. arhitektom.
- Nihče ne preverja skladnosti projekta elektroinštalacij (kjer se razsvetljava definira) z uredbo.
- Na nivoju občin je predpisan načrt razsvetljave. Mejna vrednost je določena kot moč Letna poraba elektrike vseh svetilk, ki so na območju posamezne občine vgrajene v razsvetljava občinskih cest in razsvetljava javnih površin, ki jih občina upravlja, izračunana na prebivalca s stalnim ali začasnim prebivališčem v tej občini - **ni najbolj posrečena**).

Upoštevanje zakonodaje v postopku umeščanja v prostor in graditve objektov

- Arhitekti razpeti med željami naročnika, estetskimi parametri.
- Pri projektiranju industrijskih stavb se načeloma upošteva zakonski pogoj, da je sevanje nad vodoravnico 0%.
- Kaj pa individualne hiše, kjer lastniki hiš zunanjo osvetlitev izvajajo po svojih željah. Tega nihče ne preverja.
- Pri svojem delu smo opazili, da se mejne vrednosti v W/m^2 zazidane površine ne upošteva.
- **POPOLNOMA JE SPREGLEDAN KUMULATIVNI VPLIV!**

Upoštevanje zakonodaje v postopku umeščanja v prostor in graditve objektov

- Zlasti problematično je osvetljevanje parkirnih površin, kar se izkaže na tehničnih pregledih.
- Vedno pogosteje so problematični tudi svetlobni napisi.
- Tehnični pregledi za večino objektov niso obvezni in tudi če so, med izvedenci ni nikoli nikogar s področja varstva okolja. Tudi na tehničnih pregledih objektov z vplivi na okolje, za katere je ravno zaradi okolja, tehnični pregled obvezen, ni izvedenca za področje okolja.
- Če pa se že izvede tehnični pregled, so v komisiji za tehnični pregled strokovnjaki gradbenih konstrukcij, elektroinštalacij in strojnih inštalacij. Ti pa ne poznajo mejnih vrednosti za zunanjo razsvetljavo. Strokovnjak za okolje ni obvezen kot sestavni del komisije.

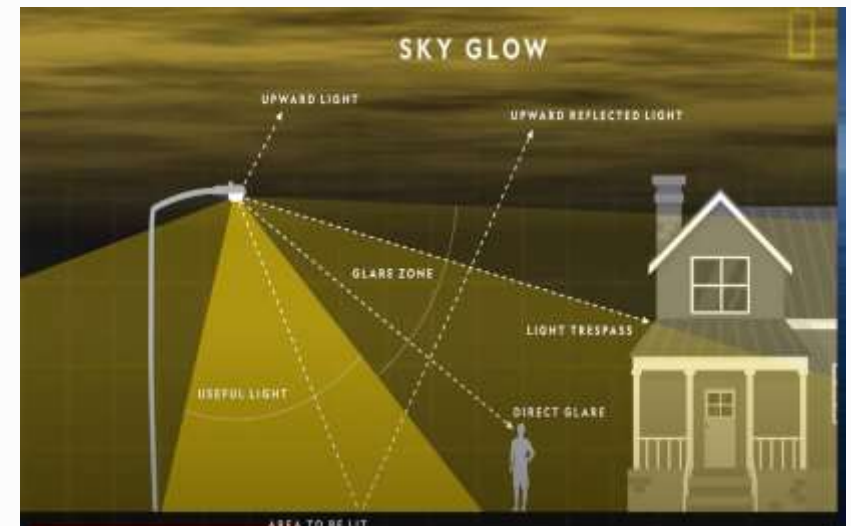
Nameščanje zunanje razsvetljave brez omejitev

- Za nameščanje svetlobnih napisov na obstoječe objekte gradbeno dovoljenje ni potrebno – posledično se spet nikjer v postopku ne preverja skladnosti zunanje razsvetljave
- Enako velja za postavljanje različnih LED svetlobnih tabel.
- Svetlobni objekti lahko močno vplivajo na objekte z varovanimi prostori (stanovanja, bolnišnice, domovi starejših...), ki se nahajajo v dosegu sipanja svetlobe zunanjih svetilk.

Naša priporočila za večji učinek zakonodajnih zahtev

- Izobraževanje za vse pooblašcene inženirje elektroinštalacij o zahtevah zakonodaje za področje svetlobnega onesnaževanja (večkrat ponoviti) v dogovoru z IZS.
- Uvedba mehanizma, s katerim se preverja zakonske zahteve glede svetlobnega onesnaževanja v postopkih izdaje uporabnega dovoljenja (sedaj se to preverja le pri 0,5 % posegov, pri 99,5 % pa ne).
- Preveritev ali prag za obvezno izdelavo strokovne ocene o vplivih vira svetlobe na okolje, ki je 10 kW za objekte in **1 kW za kulturne spomenike, fasad ali objektov za oglaševanje** pravi, da uredba doseže svoj namen.

Naša priporočila za večji učinek zakonodajnih zahtev

- Uvedba mehanizma, da je treba tudi samo za namestitve svetlobnega napisa, objekta za oglaševanje izdelati vsaj strokovno oceno, ki bi jo pregledavale upravne enote. **Glej zgoraj rdeče!**
- Predpisana valovna dolžina (prepoved bele svetlobe, kjer to ne zapovedujejo varnostne omejitve) zaradi manjšega vpliva na nočne živali.
- Obvezen modelni izračun svetlobnega sevanja na nivoju DGD za objekte, pri katerih bi se v vplivnem radiju nahajali objekti z varovanimi prostori. (večja višina objekta in zunanjih svetilk – večji vplivni radij).

HVALA ZA POZORNOST

mojca@marbo-okolje.si

www.marbo-okolje.si